Lapsivaikutusten arviointi Pudasjärven esi- ja perusopetuksen järjestämisen selvityksessä

HYVINVOI 17.11.2026
1137/00.01.03/2026

Valmistelija

Hyvionvointijohtaja Sanna Honkonen

Pudasjärven kaupunki on selvittänyt esi- ja perusopetuksen järjestämistä osana talouden sopeuttamisohjelmaa. Talous- ja tila-analyysin mukaan taajaman alueen opetuksen keskittäminen Hirsiokampukselle on tilojen, talouden ja oppilasmäärän kehityksen näkökulmasta perusteltua.

Päätöksenteon tueksi on selvitetty myös Lakarin ja Hirsikampuksen 0-6. luokkien oppilaiden, huoltajien ja henkilökunnan näkemyksiä. Näkemyksensä ovat saaneet antaa jokainen yllä mainittuun ryhmään kuuluva. Näkemysten pohjalta on toteutettu lapsivaikutusten arviointi laajennetun osaamisen ja hyvinvoinnin johtoryhmän työpajan tuotoksena.

Lapsivaikutusten arviointi (LAVA) on ennakkoarvioinnin menetelmä, jolla selvitetään päätösten ja valmistelun vaikutuksia lasten ja nuorten hyvinvointiin, oikeuksiin ja arkeen. Arvioinnin tarkoituksena on varmistaa, että lasten etu huomioidaan päätöksenteossa mahdollisimman kattavasti.

Pudasjärven perusopetuksen järjestämisen selvityksessä lapsivaikutusten arviointi kohdistuu erityisesti siihen, miten taajaman alueen opetuksen keskittäminen Hirsikampukselle vaikuttaisi lasten hyvinvointiin, turvallisuuteen, oppimiseen, yhdenvertaisuuteen, osallisuuteen ja koulunkäynnin arkeen. Arvioinnissa huomioidaan myös vaikutukset lasten kulkemiseen, kaverisuhteisiin, oppimisen tuen ja muiden palveluiden saatavuuteen.

Lapsivaikutusten arvioinnin lakiperusta pohjautuu erityisesti YK:n lapsen oikeuksien sopimukseen, jonka mukaan kaikissa lapsia koskevissa toimissa on ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu (3 artikla) sekä turvattava lasten oikeus tulla kuulluksi heitä koskevissa asioissa (12 artikla). Lisäksi arviointia tukevat Suomen perustuslain 6 §, jossa korostetaan lasten yhdenvertaisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia. Lapsivaikutusten arvioinnin keskeisiä hyötyjä ovat päätöksen teon tietoperustan vahvistaminen, lasten ja nuorten näkemysten huomioiminen, päätösten myönteisten vaikutusten tunnistaminen ja vahvistaminen sekä mahdollisten haitallisten vaikutusten ennakointi ja lieventäminen. Arvioinnilla lisätään myös päätöksenteon avoimuutta, hyväksyttävyyttä ja luottamusta. Arviointi tukee myös käytänteiden enakkosuunnittelua ja mahdollistaa väärinkäsitysten korjaamisen mahdollisten muutosten järjetelyjen huomioimisessa.

Tavoitteena ei ole tehdä päätöstä arvioinnin perusteella, vaan tuottaa päättäjille mahdollisimman kattava kuva vaikutuksista lasten hyvinvointiin ja perusopetuksen järjestämiseen Pudasjärvellä.

Hyvinvointijohtaja esittelee lapsivaikutusten arvioinnin toteuttamistavat ja arvioinnin tulokset sekä keskeiset johtopäätökset.

Yritysvaikutusten arviointi: Opetuksen mahdollisen keskittämisen yritysvaikutusten arvioidaan olevan vähäisiä, sillä tarkasteltavat koulutoimipisteet sijaitsevat taajama-alueella alle kilometrin etäisyydellä toisistaan eikä muutoksella arvioida olevan merkittävää vaikutusta paikallisten yritysten toimintaedellytyksiin tai palvelujen kysyntään.

Esittelijän esitys

Hyvinvointivaliokunta merkitsee tiedoksi Lapsivaikutusten arvioinnin toteuttamistavan ja keskeiset johtopäätökset.

Ohjausesitys

Jakelu